

Sygn. akt III AUa 849/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Dawid Krasowski

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2018 r. w Katowicach

sprawy z odwołania W. R. (W. R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy

na skutek apelacji ubezpieczonego W. R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 14 lutego 2017 r. sygn. akt IX U 2582/16

uchyla zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

/-/SSA M. Żurecki /-/SSA M. Małek - Bujak /-/SSA J. Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 849/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 października 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu W. R. umorzenia należności z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego 2006r. do października 2007r.

w łącznej kwocie 20.038,30 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 10.383,30 zł i z tytułu odsetek w kwocie 9.655 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2006r. do października 2007r.

w łącznej kwocie 7.189,73 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 3.730,73 zł i z tytułu odsetek w kwocie 3.459 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od lutego 2006r. do października 2007r. w łącznej kwocie 1.453,10 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 753,10 zł i z tytułu odsetek w kwocie 700 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony 6 października 2014r. wniósł do organu rentowego o umorzenie zadłużenia z tytułu nieodprowadzonych składek. Należności jakie podlegają umorzeniu wyszczególniono w decyzji określającej warunki umorzenia z 18 lutego 2015r., która uprawomocniła się w dniu 25 marca 2015r. – tym samym termin 12 miesięcy na spełnienie warunków umorzenia upłynął z dniem 25 marca 2016r. Ubezpieczony w okresie 12 miesięcy od uprawomocnienia się w/w decyzji nie uregulował należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999r. niepodlegających umorzeniu.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji oraz w piśmie z 2 lutego 2017r. (k. 15 a.s.) podniósł, iż we wskazanym okresie 12 miesięcy dokonywał wpłat na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z wyliczeniami sporządzonymi na prośbę ubezpieczonego przez organ rentowy. Równocześnie powiadamiał organ rentowy o dokonanych wpłatach. Zdaniem ubezpieczonego spłacił on wszystkie należności wskazane w wyliczeniach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy przyznał, że ubezpieczony zwracał się z prośbą o wyliczenie całkowitej kwoty wymaganej do spłaty, a następnie informował

o dokonanych wpłatach. Organ rentowy dodał, iż ubezpieczony złożył w dniu 22 marca 2016r. wniosek o odroczenie terminu płatności zobowiązań z tytułu odsetek za zwłokę

o dwa miesiące, tj. do 31 maja 2016r. Organ rentowy udzielił ubezpieczonemu odpowiedzi pismem z 5 maja 2016r., że brak jest możliwości pozytywnego rozpatrzenia jego prośby

z uwagi na fakt, że termin 12 miesięcy określony w ustawie abolicyjnej ma charakter terminu zawitego, a odroczenie terminu płatności może dotyczyć tylko składek, których termin płatności jeszcze nie upłynął, a nie zaległości. Złożenie wniosku o rozłożenie na raty należności niepodlegających abolicji powinno nastąpić w terminie umożliwiającym jego rozpatrzenie i podpisanie umowy najpóźniej w dacie upływu ustawowych 12 miesięcy.

Wyrokiem z 14 lutego 2017r., sygn. akt IX U 2582/16 Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony, w dniu 6 października 2014r. złożył wniosek o umorzenie zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek. Decyzją z 18 lutego 2015r. organ rentowy na podstawie ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność określił, iż według stanu na dzień

6 października 2014r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego 2006r. do października 2007r.

w łącznej kwocie 20.038,30 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 10.383,30 zł i z tytułu odsetek w kwocie 9.655 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2006r. do października 2007r.

w łącznej kwocie 7.189,73 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 3.730,73 zł i z tytułu odsetek w kwocie 3.459 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od lutego 2006r. do października 2007r. w łącznej kwocie 1.453,10 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 753,10 zł i z tytułu odsetek w kwocie 700 zł.

W decyzji tej organ rentowy wskazał, iż warunkiem umorzenia w/w należności

jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należało uregulować w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się tej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do wpłaty włącznie zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzja ta została doręczona ubezpieczonemu w dniu 24 lutego 2015r. i uprawomocniła się z dniem 25 marca 2015r.

Pismem z 27 stycznia 2015r. ubezpieczony zwrócił się z prośbą o wyliczenie całkowitej kwoty wymaganej do spłaty. W dniu 28 kwietnia 2015r. organ rentowy wystosował do ubezpieczonego pismo z wykazem należności podlegających zapłacie. Wyszczególniono należność główną i koszty upomnień jednocześnie informując, iż wpłat należy dokonać oddzielnie na poszczególne fundusze wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi we własnym zakresie na dzień dokonania wpłaty. Kolejnym pismem z 30 czerwca 2015r. ubezpieczony poinformował o dokonanych wpłatach na poczet kwot wykazanych w piśmie z 28 kwietnia 2015r. (bez odsetek za zwłokę). Równocześnie zaznaczył, że wyliczone przez organ rentowy odsetki od kwot głównych ureguluje odrębnie. Pismem z 29 września 2015r. organ rentowy podał ubezpieczonemu aktualny stan zadłużenia z tytułu należności podlegających zapłacie z uwzględnieniem dokonanych wpłat w dniu 30 czerwca 2015r. Kolejnym pismem z 10 grudnia 2015r. ubezpieczony zawiadomił o dokonanych wpłatach, ale znów bez odsetek za zwłokę. Organ rentowy rozliczył wpłaty dokonywane przez ubezpieczonego na należność główną plus odsetki.

Pismem z 23 marca 2016r. (data wpływu) ubezpieczony złożył wniosek o odroczenie terminu płatności odsetek do 31 maja 2016r.

Pismem z 5 maja 2016r. organ rentowy udzielił odpowiedzi, iż brak jest możliwości pozytywnego rozpatrzenia jego prośby z uwagi na fakt, że termin 12 miesięcy określony w ustawie abolicyjnej ma charakter terminu zawitego, a odroczenie terminu płatności może dotyczyć tylko składek, których termin płatności jeszcze nie upłynął, a nie zaległości. Złożenie wniosku o rozłożenie na raty należności niepodlegających abolicji powinno nastąpić w terminie umożliwiającym jego rozpatrzenie i podpisanie umowy najpóźniej w dacie upływu ustawowych 12 miesięcy

Na dzień 25 marca 2016r. na koncie ubezpieczonego stwierdzono zadłużenie odnośnie należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999r.:

- na ubezpieczenia społeczne za okresy: sierpień 2003r., od listopada 2003r. do kwietnia 2004r. w łącznej kwocie 2.202 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 903 zł i z tytułu odsetek w kwocie 1.299 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2003r. do sierpnia 2003r., od listopada 2003r. do marca 2004r. i od lipca 2004r. do stycznia 2006r. łącznie kwotę 3.258 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 1.404 zł i z tytułu odsetek w kwocie 1.854zł,

- na Fundusz Pracy za okresy sierpień 2003r. i od listopada 2003r. do marca 2004r. łącznie w kwocie 146 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 60 zł i z tytułu odsetek w kwocie 86 zł.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Warunki umorzenia należności z tytułu składek określone są w art. 1 ustawy

z 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551), zgodnie z którym:

- ust. 1 na wniosek osoby podlegającej w okresie od 1 stycznia 1999r. do 28 lutego 2009r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy

z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych:

1) która przed dniem 1 września 2012r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1,

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od 1 stycznia 1999r. do 28 lutego 2009r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego,

- ust. 2 w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, wniosek o umorzenie składa płatnik składek,

- ust. 3 w przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1,

- ust. 4 wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesiące od wejścia w życie niniejszej ustawy,

- ust. 5 jeżeli decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzję o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się tej decyzji, chyba że termin określony w ust. 4 jest dłuższy,

- ust. 6 umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego,

- ust. 7 umorzeniu podlegają również należności, o których mowa w ust. 1 i 6, które do wejścia w życie niniejszej ustawy zostały rozłożone na raty i nie zostały opłacone do złożenia wniosku o umorzenie. Należności te podlegają wyłączeniu z umowy o rozłożeniu należności z tytułu składek na raty. Warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po opłaceniu pozostałych należności objętych umową,

- ust. 8 Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych,

- ust. 9 w przypadku prowadzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo wszczęcia po dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, postępowania w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w ust. 1 w odniesieniu do osób zgłoszonych do tych ubezpieczeń przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność albo spółki, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust.

1, postępowanie, o którym mowa w ust. 8, ulega zawieszeniu do uprawomocnienia się decyzji w sprawie podlegania tym ubezpieczeniom,

- ust. 10 warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od 1 stycznia 1999r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za

zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego,

- ust. 11 niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8,

- ust. 12 w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu,

- ust. 13 Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Z powołanych uregulowań art. 1 ust. 10, 11, 12 w związku z ust. 8 cytowanej ustawy wynika, iż warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek, które winny podlegać spłacie w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia bądź ich rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności - w terminie jw.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż decyzja określająca warunki umorzenia należności składkowych z 18 lutego 2015r. została ubezpieczonemu doręczona w dniu 24 lutego 2015r., a zatem uprawomocniła się w dniu 25 marca 2015r.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu 23 marca 2016r., a więc na dwa dni przed upływem 12 miesięcy od uprawomocnienia się tej decyzji złożył w organie rentowym wnioski o odroczenie terminu płatności, ale tylko odsetek od należności niepodlegających umorzeniu.

Bezspornym jest również, że na dzień 25 marca 2016r. ubezpieczony posiadał zadłużenie z tytułu składek niepodlegających umorzeniu w łącznej kwocie 5.606 zł w tym z tytułu składek w kwocie 2.367 zł i z tytułu odsetek w kwocie 3.239 zł.

Nie ulega zatem wątpliwości, że ubezpieczony nie spełnił warunków przewidzianych ustawą jw., bowiem nie spłacił wszystkich należności niepodlegających umorzeniu wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji o warunkach, czyli do 25 marca 2016r. Owszem, wcześniej dokonywał regularnych wpłat na poczet zadłużenia, ale nie naliczył odsetek od

zaległych składek, co spowodowało, że po rozliczeniu wpłat na należność główną i odsetki w dalszym ciągu figurowało po stronie ubezpieczonego zadłużenie z tytułu należności głównej.

Ubezpieczony złożył co prawda w dniu 23 marca 2016r. wniosek o odroczenie terminu płatności, ale wniosek ten dotyczył jedynie zaległych odsetek, a nie zadłużenia

z tytułu składek. Nie ma to zresztą większego znaczenia w sprawie z uwagi na termin złożenia tego wniosku. Z cytowanego wcześniej art. 1 ust. 12 ustawy z 9 listopada 2012r.

o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność jasno wynika, że w przypadku wniosku o raty lub o odroczenie terminu płatności, wniosek ten musi być rozpoznany w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji o warunkach („w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności,

z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek,

o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu”). Skoro ubezpieczony złożył stosowny wniosek dopiero na dwa dni przed upływem 12-miesięcznego terminu, organ rentowy nie mógł go skutecznie rozpoznać.

Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony W. R. w terminie do 25 marca 2016r. nie spłacił w pełnej wysokości należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999r. niepodlegających umorzeniu, zatem nie spełnił warunku przewidzianego decyzją

z 18 lutego 2015r. i uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego, odmawiająca umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od lutego 2006r. do października 2007r. jest prawidłowa.

Apelację od wyroku wniosł ubezpieczony.

Zaskarżając w całości wyrok Sądu I instancji apelujący domagał się jego zmiany

i uwzględnienia odwołania względnie uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelujący podniósł, że należności do spłaty zostały na jego wniosek, zaakceptowane przez ZUS, określone pisemnie przez organ rentowy, a ubezpieczony w terminie dokonał ich całkowitej spłaty w sposób określony przez ZUS.

Dlatego wątpliwości skarżącego budzi stanowisko, że nie opłacił on z tytułu składek kwoty 5.696 zł (2.367 zł składki, 3.329 zł odsetki) podczas, gdy zwrócił się do ZUS

o wyliczenie pełnych wymagalnych kwot do spłaty w terminie.

Oświadczył także, że nie posiada dostępu do akt księgowych z początku 2000r.,

a osoba prowadząca wówczas jego księgowość od wielu lat przebywa za granicą i kontakt z nią jest niemożliwy.

W konsekwencji organ rentowy nie wyliczył pełnej należności w terminie,

a ubezpieczony, nie znając wysokości kwoty, nie mógł jej opłacić.

Podniósł, że z ostrożności procesowej zwrócił się do ZUS o prolongatę terminu spłaty zadłużenia i wskazanie, co zostało zaliczone na poczet spłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości Sądowi Apelacyjnemu, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy niepowiadomienie ubezpieczonego przez organ rentowy w decyzji z 18 lutego 2015r.

o kwocie zaległości w postaci odsetek od nieterminowo zapłaconych rat stanowi błąd organu rentowego.

Podkreślenia wymaga, że postępowanie przed organem rentowym, jako organem administracji publicznej kształtują naczelną zasady postępowania administracyjnego, określone w poniższych przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2017.1257):

Art. 7. W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Art. 7a. § 1. Jeżeli przedmiotem postępowania administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, a w sprawie pozostają wątpliwości co do treści normy prawnej, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony, chyba że sprzeciwiają się temu sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ.

Art. 7b. W toku postępowania organy administracji publicznej współdziałają ze sobą w zakresie niezbędnym do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli oraz sprawność postępowania, przy pomocy środków adekwatnych do charakteru, okoliczności i stopnia złożoności sprawy.

Art. 8. § 1. Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.

Art. 9. Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Z powyższych przepisów jednoznacznie wynika obowiązek działania w pierwszej kolejności na rzecz strony i w jej interesie, przy uwzględnieniu wszelkich wątpliwości na korzyść strony, również w zakresie obowiązków strony będących przedmiotem postępowania w taki sposób, aby strony z powodu niezajomości prawa nie poniosły szkody.

W ocenie Sądu Apelacyjnego organ rentowy w toku prowadzonego postępowania utracił z pola widzenia powyższe zasady i dokonał interpretacji przepisów niezgodnie z nimi.

Wprawdzie w postępowaniu odwoławczym przed Sądem od decyzji organu rentowego Sąd nie bada formalnej prawidłowości decyzji, nie oznacza to jednak, że zasady te nie obowiązują organu rentowego w toku postępowania przed tym organem.

Dlatego Sąd Apelacyjny uznał, że stanowisko organu rentowego narusza powołane wyżej zasady postępowania administracyjnego, które prowadziło do błędnej konstatacji organu zawartej w zaskarżonej decyzji a dalej do nieprawidłowej konstatacji Sądu I instancji.

Uwzględniając więc treść powołanych przepisów uznać należało, że organ rentowy winien był sam wyliczyć i wskazać odsetki zobowiązując odwołującego do ich zapłaty względnie uznać, że wobec ich zapłaty ubezpieczony spełnił warunki ustawy.

Niewykonanie powyższego przez organ rentowy stanowi błąd organu, narażający odwołującego na szkodę, jest działaniem w złej wierze i niezgodne z prawem – powołanymi powyżej przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego – i działanie takie nie może podlegać ochronie.

Podkreślenia także wymaga, że celem ustawy abolicyjnej jest umorzenie określonych zobowiązań składkowych podmiotu zobowiązanego bez względu na przyczynę powstania tych zobowiązań, a której to przyczyny ani organ

rentowy ani Sąd nie są władne oceniać. Przedmiotem rozpoznania może być tylko ocena, czy przesłanki ustawowe do abolicji należności zostały przez zobowiązanego spełnione względnie czy do niespełnienia ich doszło z przyczyn leżących po stronie zobowiązanego czy też po stronie organu rentowego.

W konsekwencji żądanie skarżącego uznać należało za uzasadnione.

Stanowisko w przedmiocie konieczności wskazania w decyzji wszelkich kwot należnych do zapłaty organowi rentowemu podzielił również Sąd Najwyższy w postanowieniu z 17 października 2017r. w sprawie II UZ 63/17.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Najwyższy stwierdził, że użycie w art. 1 ust. 8 ustawy z 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą zwrotu "ustala także" jasno wskazuje, że przewidziana w tym przepisie decyzja powinna zawierać dwa elementy składowe, po pierwsze - określenie warunków umorzenia ustanowionych w ust. 10-12 oraz po drugie - ustalenie kwot należności podlegających umorzeniu. Warunkiem umorzenia należności składkowych jest nieposiadanie, na dzień wydania decyzji o umorzeniu, składek niepodlegających umorzeniu oraz pozostałych należności powstałych w konsekwencji ich nieopłacenia. Skoro przesłankę spełnienia tego warunku stanowi spłata niepodlegających umorzeniu należności określonych w art. 1 ust. 10 w/w ustawy, w trybie przewidzianym w art. 1 ust. 11 i 12 w/w ustawy, a konsekwencją jego niespełnienia jest wydanie decyzji o odmowie umorzenia należności, to organ rentowy w decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 w/w ustawy powinien warunek ten określić przez wskazanie również kwot należności niepodlegających umorzeniu, przypadających do spłaty na datę złożenia wniosku.

Wskazać należy, że decyzja, wydawana na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, musi składać się z dwu koniecznych elementów, tj. z ustalenia kwoty należności, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 6 tej ustawy, czyli tych, które będą podlegać umorzeniu, oraz z określenia warunków umorzenia, czyli ustalenia kwoty należności nieumarzalnych, wymagających spłacenia. W konsekwencji, decyzja wydana na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej bez określenia kwot należności niepodlegających umorzeniu, o których mowa w art. 1 ust. 10 ustawy, dotknięta jest brakiem, który nie może być naprawiony inaczej niż przez ponowne rozpoznanie sprawy przed organem rentowym. Zaskarżona decyzja dotknięta jest zatem wadą powodującą nierozpoznanie istoty sprawy w postępowaniu sądowym, co uzasadnia zastosowanie art. 477^{14a} w związku z art. 386 § 4 k.p.c. ze względu na brak możliwości merytorycznej jej oceny. Usunięcie wskazanej wadliwości przed Sądem drugiej instancji nie jest możliwe, prowadziłoby bowiem do merytorycznego rozpoznania sporu po raz pierwszy, a ciężar rozważań i przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego spoczywałby na Sądzie II instancji, choć winien był tego dokonać organ rentowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na mocy powołanych powyżej przepisów, orzekł o uchyleniu zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania wprost organowi rentowemu.

/-/SSA M. Żurecki /-/SSA M. Małek - Bujak /-/SSA J. Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

MP